

DE LOTELING.

~~~~~

KERSTVERHAAL

VOOR

JONGE LIEDEN

DOOR

P. VERGERS.

HARDERWIJK,
H. A. BERENDS.

Prijs 10 Cts. — 25 Ex. f 2,25. — 100 Ex. f 6,50.

DE LOTELING.

~~~~~
KERSTVERHAAL

VOOR

JONGE LIEDEN

DOOR

P. VERGERS.

HARDERWIJK,
H. A. BERENDS.

WAGENINGSCHĒ BOEK- EN MUZIEKDRIJCKERIJ.

DE LOTELING.

Met een traan in het oog, met droefheid in het hart zat vader Brink in den kring der zijnen. Het was aan den avond van den eersten Kerstdag van het zoo merkwaardige en voor geheel Nederland zoo belangrijke jaar 1813. Zwijgend staarde hij voor zich in het flikkerende haardvuur en ook zijne vrouw en zijn tienjarig dochtertje Maria waren droevig gestemd. Dacht vader Brink dan aan zijn zoon Jan, dien hij pas door den dood verloren had? Op dit oogenblik niet. Gansch andere gedachten hielden hem, zijne vrouw en ~~zijn~~ Maria bezig. Eén hunner toch was afwezig en niemand, die hun zeggen kon, waar ~~deze~~ zich bevond. Men wist niet, of hij onder de levenden of de dooden behoorde. Had men dit maar geweten, dan was aan de onzekerheid een einde geweest; maar die onzekerheid, zij was zoo pijnlijk.

Zoo even was men van den avondgodsdienst naar huis teruggekeerd. Men had den prediker hooren spreken over ~~de schoone woorden~~ ^{des Engelenkroon}: „Eere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de menschen een welbehagen!” Door Gods genade verstonden vader Brink en zijne vrouw ~~deze woorden~~, want zij waren menschen, die den Heere Jezus ~~lief hadden, en het onderwijs in de leer der zaligheid was ook voor het dochtertje niet te vergeefs geweest.~~ Het was ~~haar~~ ^{haar} lust geworden de dingen te zoeken, die Gods koninkrijk aangaan, meer dan de ijdele dingen dezer vergankelijke wereld. Maar van waar dan die droefheid?

Hadden zij dan God uit het oog verloren en stelden zij niet hunne hoop op Hem ~~geheel~~ alleen? Voorzeker. Zij wisten, dat „het lijden dezes tegenwoordigen tijds niet is te waardeeren tegen de heerlijkheid, die ook aan hen zou geopenbaard worden.” Zij wisten het, dat „noch verdrukking, noch benauwdheid, noch vervolging, noch honger, noch gevaar hen zou scheiden van de liefde van Christus.” Zij wisten het ook dat „de Heer kastijdt, dien Hij liefheeft.”

Het woord „vrede” door den prediker uitgesproken, had de ziel van vader Brink ontroerd. Ja, hij had vrede gevonden bij God door den Heer Jezus Christus; maar met dat woord viel hem een ander woord in de ziel. Het was het woord „oorlog”, het geheel tegenovergestelde van „vrede.”

„O, dat oorlogvoeren, dat oorlogvoeren,” zoo zuchtte hij ~~by~~ zich zelve, toen hij, te huis gekomen, zich bij het vuur had nedergezeten, terwijl zijn vrouw en dochttertje nog eens de heerlijke geschiedenis van Jezus' geboorte overlezen. „Wat hebben die menigvuldige oorlogen al niet een rampen over de wereld gebracht, hoeveel huisgezinnen in ellende gedompeld. Ook wij weten daarvan te spreken. En dat alles is een gevolg van 's menschen zondigen toestand. Was er geen zonde er was geen oorlog in de wereld gekomen. Helaas! die ellende zal voortduren zoolang de zonde heerscht. Welk een zalige tijd zal het zijn, wanneer „de wolf met het lam verkeerren en een zoogkind zich zal vermaken over het hol van een adder.”

Zoo in zich zelve gekeerd, zat vader Brink neder. Zijne gedachten dwaalden een reeks van jaren door en hij herdacht al de jammeren, die de partijschappen in het lieve vaderland hadden te weeg gebracht, aan al het lijden, dat hij en zijne medeburgers verduurd hadden. Nog stond het hem levendig voor den geest, hoe meer dan een twintigtal jaren geleden, de inwoners van hetzelfde land als vijanden tegenover elkander stonden en de patriot den prinsgezinde en deze den patriot niet dulden kon; hoe men elkander op de laaghartigste wijze schold, ja

zelfs naar elkanders bloed dorstte, en het eerste burgerbloed te Vreeswijk vloeide. Nog zag hij het, toen de Pruisen in het land kwamen, om voldoening te eischen voor den hoon, welken men der prinses van Oranje had aangedaan, toen men haar te Goejanvervellesluis aangehouden en haar als een gevangene behandeld had. Toen zegevierden de oranjemannen, maar onvergeefelijk was het, dat zij wraak namen op hunne tegenpartij. Een huivering ging hem door de leden, toen hij aan het oogenblik dacht, dat de Franschen in het land kwamen, om hier als opperheeren te gebieden en het volk meer en meer uit te zuigen, want aan de Franschen te denken, was tevens te denken aan Napoleon en Napoleon was de oorzaak van zijn leed.

Wat had Napoleon dan gedaan? Napoleon, een Fransch generaal, had zichzelf tot keizer van Frankrijk weten te verheffen, maar daarmee niet tevreden, wilde hij over de geheele wereld heerschen, alle volken aan zijn voet gebogen zien. Die man was verbazend heerschzuchtig en om zijn doel te bereiken, voerde hij oorlog op oorlog en vroeg er niet naar of hij duizenden menschenlevens aan zijn hoogmoed opofferde en duizenden huisgezinnen ongelukkig maakte. Die Napoleon lijfde ons land bij Frankrijk in en nu mochten wij naar zijne pijpen dansen, want hij beschouwde ons niet als een vrij, maar als een overwonnen volk, een volk, dat aan hem schatplichtig was. Al dadelijk drukte hij zijn ijzeren hand op ons, toen hij zooveel menschen van hun inkomsten beroofde en hij slechts een derde gedeelte van de rente der staatsschuld uitbetaalde, zoodat menschen, die vroeger 900 gulden 's jaars inkomen hadden, nu niet meer dan 300 ontvingen. Dat alzoo verscheidene inwoners des lands doodarm werden, is licht te begrijpen. Hij deed nog meer, om de menschen arm te maken. Hij trok den ganschen tabakshandel aan zich, om er zelf de voordeelen van te genieten, zoodat de tabaksverkoopers in hun bestaan benadeeld werden. Thee was er voor den burgerman bijna niet te krijgen; hij moest

zich maar behelpen met een aftreksel van lindebloesem of notenbladen. In plaats van koffie dronk men suikerij, want al die dingen kostten drie, viermaal meer dan vroeger. Al die dingen hadden vader Brink wel smart aangedaan en ofschoon hij wel niet arm was geworden, toch had hij zich veel zuiniger moeten behelpen, want ook hij was tabaksverkooper; maar er was één ding vooral, dat zijne ziel had doen bloeden, en dat juist de reden was zijner tegenwoordige droefheid, nu hij er op nieuw aan dacht. Hij had zijn zoon Willem als soldaat zien heengaan. Hij was weggevoerd naar een vreemd land, om daar in de legers van Napoleon te strijden, misschien om op een ellendige wijze het leven te verliezen. Met zoovele andere Nederlandsche jongelingen had Willem Brink aan den verplichten krijgsdienst moeten voldoen, want Napoleon had goedgevonden onder de vrije Nederlanders, die nooit anders gewoon waren, dan vrijwillig soldaat te worden, de loting, met andere woorden, de conscriptie, in te voeren, en het moest daarom den vrijen Nederlander geweldig tegen de borst stuiten, gedwongen de wapens op te vatten en nog te meer, omdat men dit doen moest voor een vreemden vorst, die de Nederlanders als zijne slaven behandelde. In het eerst had vader Brink zich gevleid met de hoop, dat aan het rijk van Napoleon wel een einde zou wezen, eer zijn zoon den vereischten ouderdom voor den krijgsmansrok zou bezitten, maar hoe had de goede man zich bedrogen. Ziet, wat er gebeurd was.

Tusschen Napoleon en Alexander van Rusland had een groote vriendschap bestaan, doch die verstandhouding was verkoeld. Verlangde Napoleon van alle vorsten en volken gehoorzaamd te worden, keizer Alexander daarentegen wilde niet in alles gehoorzaam wezen en daarom besloot Napoleon hem den oorlog aan te doen. Daarbij was Napoleon een doodvijand van de Engelschen en zocht daarom telkens naar eene gelegenheid om hen te verderven. Die gelegenheid meende hij nu gevonden te hebben. Groote plannen speelden Napoleon door het hoofd. „Ik zal,”

zoo sprak hij in zichzelf, „ik zal den keizer van Rusland van den troon stooten, Rusland veroveren, dan Turkije en Egypte bemachtigen, vervolgens tot in Indië doordringen, daar den hatelijken Engelschman in zijne koloniën aantasten, hem die ontnemen, dan vernietig ik zijn handel en breng hem alzoo den harteslag toe.” Zoo dacht Napoleon, maar de Heer dacht er anders over. Die tocht naar Rusland zou Napoleon bitter berouwen, want die zou het begin van het einde zijner heerschappij wezen.

Groot waren de toebereidselen, welke Napoleon tot dezen ontzachelijken oorlog maakte. Een leger van meer dan een half miljoen strijders werd op de been gebracht. Alle volken van Europa, die onder Napoleon's bestuur waren, moesten daartoe manschappen leveren; ons land 15.000 man en onder hen, lotelingen, die eerst twee jaren later in de conscriptie vallen moesten, werden nu reeds opgeroepen.

Groot was de verslagenheid, welke deze wreede lichtung in de huisgezinnen gaf. Menige vader en moeder zagen hunne zonen onder tranen en snikken heentrekken, want een bang voor gevoel zeide hun: „Uw kind gaat zijn graf in het barre Rusland vinden.” En wat zou het geholpen hebben, wanneer men zich aan dien verplichten krijgsdienst had willen onttrekken. Dan werd men met geweld door soldaten uit zijn ouders huis gesleurd. Met kermen en tranen werd gespot. Het hielp ook al weinig, wanneer men voorgaf lichaamsgebreken te bezitten en men alzoo ongeschikt voor den krijgsdienst was. De Celles en de Stassart, die als prefecten door Napoleon hier in 't land gezonden waren, hielden dit maar voor een voorwendsel om zich alzoo aan den dienst te onttrekken. Dan deden zij onzen jongelingen de hevigste pijnen aan, b. v. brandend lak op een of ander lichaamsdeel te laten druipen en meer zulke uitgezochte kwellingen, waarbij de arme lotelingen schreeuwden van pijn.

Was het dan wel wonder, dat vader en moeder Brink met smart hun Willem hadden zien vertrekken en dat de

droefheid zoo dikwijls en ook nu hun hart vervulde? Op den 24sten Juni van het vorige jaar 1812 had Napoleon door het overtrekken van de rivier de Niemen den veldtocht geopend en die dag was ook de laatste geweest, op welken zij de laatste tijding van hun Willem ontvangen hadden. Sedert waren er anderhalf jaar verlopen sinds zij van hem gehoord hadden. Zij konden bijna niet anders denken, dan dat hij met zooveel duizenden krijgsmakkers den dood in de Russische sneeuwvelden gevonden had. In den tijd van dat anderhalf jaar waren de zaken merkbaar van gedaante veranderd. Napoleon toch had de waarheid der Schrift ondervonden, dat „een koning niet wordt behouden door een groot heir.” Schrikkelijk was zijn nederlaag in Rusland geweest. De man, steeds gewoon alles voor zijne wapenen te zien bukken, ondervond dat er een Hoogere Macht dan de zijne was. De wrekende hand Gods zond hem plasregens, hitte en ondragelijke koude, zoodat zijn leger versmolt als was voor de zon en hij als een vluchteling naar Parijs vlood. Alsof er evenwel niets gebeurd was, hief hij spoedig weder het hoofd trotsch omhoog. Om zeker te zijn van de trouw der Nederlandsche familiën richtte hij een eerewacht (gardes d'honneur) op van 10.000 man, waartoe de aanzienlijkste huisgezinnen hunne zonen moesten leveren, die als gijzelaars naar Parijs gevoerd werden. En wee hem, die ook toen onwillig was. Met geweld werd hij zijn huis uitgehaald. 't Gaf nieuwe droefheid in het land, maar ook woede in het hart jegens den menschenlachter. Uit vele huizen steeg het gebed om verlossing en dat gebed bleef niet onverhoord.

Nog meer was er in dien tijd gebeurd. Het was „Oranje boven” geworden. Men had hier, als in zooveel andere landen, het juk van Napoleon afgeschud. Vaderlandslievende mannen hadden het gewaagd, het volk hiertoe op te wekken, en o, zoo gaarne liet men het „Oranje boven!” hooren. Andere mannen waren naar Engeland gegaan, om den zoon van den vertrokken stadhonder Willem V te

verzoeken in het land terug te keeren en het roer der regeering in handen te nemen en deze had bereidwillig aan die roepstem gehoor gegeven. In de vorige maand (November 1813) was hij te Scheveningen aangekomen en toen was de blijdschap onbegrensd. Met welk een vreugde hij in den Haag ontvangen werd, is niet te beschrijven. Het was alsof elk een vader had weêrgevonden, dien hij reeds dood waande. In Amsterdam, waar vader Brink woonde, was de geestdrift niet minder. Elk was versierd met oranjelint en het geroep: „Oranje boven! Oranje boven!” galmde door de lucht. Evenals elk waar vaderlander had ook vader Brink in dien vreugdekreet ingestemd en men dacht er niet aan, dat de zaken wel eens een anderen keer konden nemen, want ofschoon Napoleon nederlagen geleden had en men wel verwachtte, dat zijn rijk spoedig ten einde zou zijn, was hij nog altijd keizer van Frankrijk en waren er nog veel Franschen hier in het land, maar men brak met hen het hoofd niet; men was niets bang meer voor hen.

Ziet, dat alles wat wij hier in een kort bestek geschreven hebben, was vader Brink zoo op dien eersten kerstavond van het jaar 1813 door de gedachte gegaan. Nog altijd zat hij mijmerend, aan zijn Willem denkend, voor zich te staren, toen zijne vrouw het stilzwijgen afbrak, met te zeggen: „Vader, laat ons denken aan het woord der Schrift: Geen haar zal van uw hoofd vallen, zonder den wil uws Hemelschen Vaders, en laat ons bidden: Vader, Uw wil geschiede. Hoe zijn mij op dit oogenblik de verzen uit Psalm 42 tot troost:

O mijn ziel! wat buigt g' u neder?
 Waartoe zijt g' in mij ontrust?
 Voed het ond vertronwen weder;
 Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
 Want Gods goedheid zal uw druk
 Eens verwisselen in geluk.
 Hoop op God; ala 't oog naar boven;
 Want ik zal zijn naam nog loven.

Maar de Heer zal uitkomst geven,
 Hij, die 's daags zijn gunst gebiedt;
 'k Zal in dit vertrouwen leven,
 En dat melden in mijn lied.
 'k Zal zijn lof zelfs in den nacht,
 Zingen, daar ik Hem verwacht,
 En mijn hart, wat mij moog treffen,
 Tot den God mijns levens heffen.

Vond moeder Brink troost in dien schoonen Psalm, ook vader Brink vond de kalmte zijner ziel terug. „Ja, de Heer *zal* uitkomst geven,” sprak hij. „Komt bidden wij Hem om onderwerping aan zijn wil, om versterking van ons geloof, want het geloof zal ons de heerlijkheid des Heeren doen zien, al gingen wij ook door een dal der schaduwe des doods.”

Na het gebed zong het drietal de zoeven genoemde verzen van Psalm 42, zong men nog menig kerstlied, dat de vader met de tonen van het huisorgel accompaneerde en sprak men nog langen tijd over de heilrijke gebeurtenis van 's Heeren geboorte.

Doch het wordt tijd, dat wij Willem Brink eens opzoeken en zien wat hem wedervaren is.

Droevig was de jongman aangedaan, toen hij zijne ouders, zijn broeder Jan — die toen nog leefde — en zijn zusje het: „Vaartwel!” toeriep. Niet aangenaam was de tocht naar het noorden van Frankrijk. Bij vreemde menschen ingekwartierd, van welke wel sommige hem medelijdend aanzagen, vond hij toch zijne ouders niet. De ruwe behandeling der soldaten, die met zijn verdriet spotten, was inderdaad niet geschikt, hem het afscheid zijner ouders te doen vergeten. In zijn garnizoensplaats aangekomen, moest hij niet minder de spotternij der soldaten verdragen, wanneer hij na een vermoeienden exercitiedag, 's avonds voor hij zich ter ruste begaf, zijn testamentje onder zijn kleederen van daan haalde om zich met Gods woord te troosten.

Willem Brink trekt naar Rusland. Wat daar geleden is, is met geen pen te beschrijven. Keizer Alexander trok zich wijselijk al meer en meer terug om Napoleon al dieper en dieper in zijne onmetelijke woestijnen te lokken. Bij Borodino hield Alexander evenwel stand. Het kwam tot een bloedigen veldslag, waarin Napoleon overwon, doch zulk een overwinning kon hij niet ten tweede male wenschen, want dan zou hij geheel verloren zijn geweest. Reikhalzend zag Napoleon uit naar Moskou, de hoofdstad van Rusland. Daar meende hij, zouden zijne troepen, die aan alles gebrek leden, rust en voedsel vinden. 't Was echter zoo niet. Hij bereikte wel die stad, maar nauwelijks was hij haar binnen getreden, of zij stond aan alle hoeken in den brand, een brand door de Russen zelven aangestoken. Wat nu te doen? Terugtrekken was het eenige. Het was wel een akelig vooruitzicht, want de winter was op handen; de voorloopers daarvan — sneeuwvlagen en hagelbuien — lieten zich reeds gevoelen, maar er was niets anders op. Hals over hoofd sloeg men den terugweg in, maar die terugweg bracht dood en verderf. Bij gebrek en honger, te midden van de hevigste sneeuwvlagen en de bitterste koude stortten duizenden van ellende en door het kanon der achter hen trekkende Russen, niet minder van vermoeienis en ontbering vielen scharen van menschen machteloos neder en baden, dat de dood een einde aan hun lijden mocht maken. Zoo smolt het groote leger tot niet. Aan de Berezina gekomen, had Napoleon van dat groote leger niet meer dan 30.000 man over. En dat hij die nog overig hield, had hij grootendeels aan den moed en de bekwaamheid zijner Hollandsche officieren te danken. Van een gansch Hollandsch regiment keerden slechts 40 man naar Holland terug. Van vier Hollandsche korpsen, die bij het hoofdleger waren ingedeeld, vonden er drie hun graf in het barre Rusland en van het vierde, een schoon ruitregement, waren, toen Napoleon te Wilna een wapenschouwing hield, niet meer dan enkele manschappen onder één officier overig.

En Willem Brink? De Heer had over zijn leven ge-
 waakt. In een ruwe slede, vergezeld door drie vertrouwde
 vrienden en beschermd door een klein getal ruiters vluchtte
 Napoleon door Duitschland naar Parijs. Onder deze ruiters
 bevond zich Willem Brink. Hoe gaarne had hij een brief
 naar huis geschreven, om zijnen ouders te doen weten,
 dat hij nog leefde, maar men vergunde hem daartoe den
 tijd niet. Het was dagelijks zich op nieuw oefenen in
 den wapenhandel en allerlei dienstwerk verrichten, want
 de vernederde Napoleon kon zijn vernedering niet ver-
 dragen. Andermaal rustte hij zich uit ten strijde. In
 December te Parijs teruggekomen, vond Willem Brink
 eerst in de maand Mei daaraanvolgende gelegenheid tot
 schrijven, ofschoon zijn brief nimmer aan het adres be-
 zorgd is. Toch zijn wij in staat U te melden, wat de
 inhoud van zijn brief was en willen u dit mededeelen.

DRESDEN, 12 Augustus 1813.

Waarde Ouders!

De Heer is mij tot hulp en sterkte geweest. In den
 slag bij Lutzen gewond, ben ik hier in het hospitaal ge-
 bracht, doch ben gelukkig weder genezen. Dat heb ik
 aan de goedheid des Heeren te danken. Er is toch een
 oogenblik geweest dat men voor mijn leven vreesde, waarin
 er meer kans op sterven, dan op herstelling scheen te
 zijn. En daarom, de Heer voor zijne genade gedankt,
 want nu heb ik hoop U allen weder te zien. Aan den
 oorlog zal waarschijnlijk wel spoedig een einde komen;
 dit is ten minste het algemeen gevoelen, want men houdt
 het er voor, dat de gelukster van den keizer meer en
 meer zal verbleeken.

Die dag van den 2^{en} Mei 1813 zal ik nimmer vergeten.
 Hij was inderdaad een menschen- en paardenslakterij
 op groote schaal. Was het een schoon gezicht, vóór het
 begin van den slag de fraaie regementen in slagorde ge-

schaard te zien, zoo als wij onder krijgsmuziek en met wapperende vanen tegen den vijand optrokken, spoedig veranderde het, toen eerst het klein geweer en later het zwaar geschut losbrandden en groote openingen maakten in de dichte gelederen; toen hoofden, armen en beenen naar alle zijden rondvlogen. Brullend als tijgers, onder vloeken en godslasterlijke woorden vielen de vijanden elkander aan. Hunne misvormde aangezichten hadden door de woede, die er op te lezen stond, een nog akeliger voorkomen. Voeg daarbij het jammergeschrei der gekwetsten, het gerochel der stervenden, het rookende menschenbloed, dat in stroomen daarheen vloeide, het gekrijsch van stervende paarden, dat hart en merg doordrong, dan hebt ge eenig denkbeeld, hoe het in den slag bij Lutzen toeging en niemand zal het een krijgsman, hoe moedig hij ook wezen moge, kwalijk nemen, wanneer hij in zulke oogenblikken aan zijn vreedzaam te huis denkt.

De slag zal zoo wat een uur in vollen gang geweest zijn, toen mijn paard en ik door een zelfde schot gewond werden. Het trouwe dier sprong hoog in de lucht, smeed, in het nêervallen mij uit den zadel en viel mij op het lichaam. Het was onmogelijk mij van den zwaren last, die mij drukte, te bevrijden, terwijl de wond in mijn schouder mij ondragelijke pijn veroorzaakte. Een paar malen sloeg mijn paard den kop heen en weêr, strekte de pooten uit — het waren zijne laatste stuiptrekkingen. Zoo bleef ik geruimen tijd hulpeloos liggen in gestadige vrees, door de hoeven der paarden van de voorbijsnellende ruiters vertreden te worden. Eindelijk verloor zich het krijgsgeschreeuw en deed zich slechts in de verte hooren. Nu was ik alleen omringd van zwaar gekwetsten en stervenden, die om een enkele teug waters smeekten. Maar water, waar was het van daan te halen? Niemand, die daartoe bij machte was. Bloed, ja bloed, dat was er in overvloed. Na weder een geruimen tijd gelegen te hebben, kwamen eenige vijanden het slagveld oprennen, om — 't was onmenschelijk — ons naakt uit te schudden en alles te

ontnemen, wat wij bezaten. Ook mij beroofden zij van alles, zelfs bijna geheel van mijne kleederen. Het eenige waarvoor ik hun te danken had, was, dat zij mij van den last van mijn paard bevrijdden, maar dit moesten zij ook doen, wilden zij hun roofziek werk voortzetten. Eerst tegen den avond kwam men ons uit onzen akeligen toestand verlossen. Voor de dooden werd een kuil gegraven; dat was hun graf. De gekwetsten werden opgenomen, om naar veiliger plaats vervoerd en verzorgd te worden. 't Was een naar gezicht, een ellendig gehoor. Verbeeld u die doodsbleeke, lijdende gezichten, waarop heden morgen fierheid en moed, nu niet anders dan pijn op te lezen stond. Aangezichten met bloed overdekt, door akelige wonden misvormd; oogen, die diep in hunne kassen waren weggezonden; die loodkleurige lippen, met één woord, 't was smartelijk. Bovenal die Franschman. Hij geleek wel een neger, want handen en aangezicht van dien ongelukkige waren letterlijk door het buskruit zwart gebrand, terwijl er op zijn hoofd geen enkel haar meer te vinden was. Akelig was het gekerm van dien man. Zoo werden wij vervoerd; de een op de saamgestrengelde handen van twee makkers; de ander op een draagbaar van geweren, ik op een deur, maar ik gilte van pijn, als mijn vervoerders een enkelen mistred deden. Zoo kwam ik hier te Dresden in het hospitaal. Zoo als ik straks zeide, een oogenblik was er gevaar van mijn leven. Door het lange hulpeloos liggen en daar ik geen frisch water kon bekomen, om mijne wonde te verkoelen, kwam er ontsteking en koorts bij. Maar zooals ik ook zeide, de Heer heeft mij bewaard en genezen.

Mijn verblijf in het hospitaal is niet zonder zegen geweest. Ik mocht mijne mede lijdende kameraden, wanneer zij, door hevige pijnen en smarten aangedaan, onbetaamelijke woorden voortbrachten of tegen den Heer morden, wijzen op God, die alles regeert en bestuurt. Dan mocht ik hen, toen ik aan de betere hand was, menig hoofdstuk uit den Bijbel voorlezen, en wat mij genoegen deed, ik

had luisterende ooren, zoodat ik de stille hoop koester, dat het uitgestrooide mosterdzaadje tot een boom moge opwassen.

Zoo even ben ik van het feestmaal wedergekeerd, dat de keizer zijnen soldaten bereid heeft. Hij zelf is in Dresden gekomen, waar men, wegens zijne overwinning bij Lutzen op de bondgenooten behaald, ter zijner eere de klokken luidde en een groot vuurwerk ontstoken heeft. Ik voor mij zou liever gezien hebben, dat dit vuurwerk een vreugdevuur ten teeken van vrede geweest ware, maar alles duidt aan, dat de oorlog weêr op nieuw zal beginnen. Men spreekt er van, dat de keizer 30.000 man ter bedekking dezer streken zal hier laten en dat binnen weinig tijds het zwaard weêr getrokken zal worden.

Zoo spoedig ik kan, schrijf ik u weder. De Heer zij met u.

UW LIEFH. WILLEM.

Wij moeten, mijne lezers, naar het huisgezin van vader Brink terug. 't Is de tweede kerstdag. Het drietal stond gereed om weder tempelwaarts te gaan, toen de huisbel aankondigde, dat er iemand voor de deur stond.

„Een brief,” roept de kleine Maria, hem in de hoogte houdende, „van wien zou die wezen.”

„'t Is het schrift van onzen Willem, ik zie het aan het adres, geef spoedig hier” zegt de verheugde moeder.

't Was zoo. De met drift opengebroken brief behelsde de volgende tijding.

BERLIJN, 23 Dec. 1813.

Lieve Ouders!

Wat in de laatste tijden is voorgevallen, zal ik u wel niet behoeven te schrijven. Gij weet het zeker, hoe de keizer in den volkeren-slag bij Leipzig is verslagen en hoevele verbondene vorsten van hem zijn afgevallen. Onder de 30.000 man, welke hij te Dresden achterliet, behoorde ik niet; ik moest mede ten strijde, maar ben er, Gode zij dank, ongedeerd afgekomen. Het speet mij niets, dat ik krijgsgevangene gemaakt ben, want dat altijd durende

vechten was ik moede en 't was mij immer tegen de borst, dat ik voor een overheerscher mijn leven moest wagen. Had ik maar kans gezien, weg te komen, ik zou het zeker gedaan en daarin geen zonde gezien hebben. Daarom ben ik maar blij, dat ik hier als krijgsgevangene moet verkeerē; nu toch heb ik hoop, dat ik weer spoedig bij u zal zijn, want er zal nu aan de zaak van Napoleon wel een einde komen. Ik ben gezond en opgeruimd. Geve de Heer dit ook u.

UW LIEFH. WILLEM.

„Loof den Heer, mijne ziel!” sprak vader Brink. „Droevig zijn wij het kerstfeest begonnen, vroolijk mogen wij het eindigen. Onze Willem leeft en wij zullen hem wederzien. 's Heeren naam zij geloofd.”

Vader Brink had waarheid gezegd. In Maart 1814 moest Napoleon van den troon afstand doen en werd naar het eiland Elba verwezen. De krijgsgevangenen werden ontslagen en zoovelen, ook Willem Brink, konden naar hun eigen land terugkeeren.

Ik zal u niet behoeven te zeggen, dat de eerste Paaschdag van het jaar 1814, de dag waarop Willem thuis kwam, een ware feestdag was in het gezin van vader Brink. Toen werd nogmaals het lied gezongen:

„Maar de Heer zal uitkomst geven.”

Toen Napoleon van Elba gevlucht was en ons land op nieuw bedreigde, was Willem Brink een der eersten, die de wapens aangreep, maar toen ook zagen vader en moeder hem met vreugde vertrekken, omdat het toen de bevrijding van den dierbaren grond gold en nog grooter was de vreugde, toen hij goed en wel in den kring der zijnen wederkeerde en Napoleon voor goed onschadelijk gemaakt was. Toen was het op nieuw:

„Loof den Heere mijne ziel en vergeet geene van zijne weldaden.”

Bij den Uitgever dezes is mede verschenen:

I.

DE DADEN DER ZEEUWEN

OF DE BELEGERING VAN

MIDDELBURG,

een verhaal uit den 80jarigen Oorlog

DOOR

J. C. LUITINGH.

Met 2 gekleurde plaatjes. Prijs *f* 0,90.

II.

VIER VERHALEN

UIT HET LEVEN

DOOR

J. C. LUITINGH.

Prijs 50 Cent.